

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Hoe kan waarde-vol onderwijs eruitzien?

Geplaatst op 17 september 2018

Het project Radicale Vernieuwing – Waarde-vol Onderwijs gaat van start! Drie zorgorganisaties en een mbo-school gaan studenten vanaf oktober radicaal anders opleiden. Mieke Hollander van Zorg4Effect heeft jarenlange ervaring in de gezondheidszorg en met het opleiden in en voor welzijn- en zorginstellingen en is de initiatiefnemer van het project Radicale Vernieuwing – Waarde-vol onderwijs. In dit artikel licht ze toe hoe waarde-vol onderwijs eruit kan zien.

Mieke signaleerde al een tijdje dat bij veel zorgorganisaties het gevoel leeft dat het onderwijs in zorg en welzijn anders kan en moet: “Deze organisaties merkten dat er een kloof gaapt tussen onderwijs en praktijk. Ze constateerden dat studenten onvoldoende werden voorbereid op de toenemende complexiteit van de ouderenzorg. Ook misten ze bij zorgstudenten agogische competenties, terwijl deze steeds belangrijker worden in de zorg. Docenten hadden dikwijls onvoldoende actuele praktijkkennis; het ontbrak ze aan tijd om in de praktijk te gaan kijken. Bovendien zagen deze zorgorganisaties dat systemen in het zorg- en welzijnonderwijs niet goed aansluiten bij wat mensen drijft, bij hun waarden.”

Waarde en waarden

In de zomer van 2016 organiseerde Mieke samen met [LOC Zeggenschap in zorg](#) twee conferenties, waarin bestuurders van zorgorganisaties, onderwijsdeskundigen en andere professionals in zorg en welzijn [bijeek kwamen om te spreken](#) over vernieuwing van het onderwijs. Zij maakten toen de afspraak om te komen tot een nieuw onderwijsconcept: waarde-vol onderwijs. “Bij deze vorm van onderwijs staan mensen die zorg nodig hebben en hun naasten altijd centraal”, vertelt Mieke. “Waar mogelijk kunnen zij een rol

spelen in het onderwijs aan studenten en professionals, zodat ze – vanuit wat voor hen belangrijk is, hun waarden – kunnen bijdragen aan de samenleving. Of je nu student of (onderwijs)professional bent: als je leert wat ‘waarden’ zijn, en hoe belangrijk die zijn in jouw leven, dan kun je ook leren oog te hebben voor de waarden en waarde van anderen.”

Vernieuwing noodzakelijk

Als je toekomstige zorg- en welzijnprofessionals wil voorbereiden op het verlenen van waarde-volle zorg, vraagt dat om radicale vernieuwing van het zorgonderwijs. “De manier waarop het onderwijs nu is ingericht, belemmert de vernieuwing”, stelt Mieke. “Het curriculum is statisch en voor de lange termijn vastgesteld. Dit maakt inflexibel; docenten kunnen studenten niet faciliteren in eigen tempo te leren. Het onderwijs wordt bovendien voor aparte niveaus ontwikkeld, wat verbreding, verdieping en soepele doorstroom belemmert. Ook wordt het beroepsonderwijs niet echt in, door en met de beroepspraktijk ontworpen, waardoor het niet goed aansluit bij de behoeften van samenleving en student. Rigoureuze vernieuwing is dus noodzakelijk om te komen tot duurzaam, toekomstbestendig onderwijs dat mensen faciliteert om op een waardevolle manier bij te dragen aan hun omgevingen, die steeds dynamischer worden.”

Hybride onderwijs

Hoe kun je vernieuwend, aansprekend onderwijs verzorgen, dat de waarde(n) van alle betrokkenen als uitgangspunt neemt? Onderwijs dat bovendien door zorgorganisaties gewenste kwaliteiten als zelfreflectie, empathie en ondernemerschap bevordert? “De basis hiervoor kan een mix zijn van het dagonderwijs en het oude ‘in-service-onderwijs’, dat uitgaat van de praktijk”, stelt Mieke. “Studenten doen dan niet alleen algemene, brede kennis op, maar verbreden en verdiepen hun kennis ook meteen in het werkveld.

Ook onderwerpen als welzijn, gastvrijheid, zorg-IT, ethiek en zorgtechnologie komen hierbij aan bod. Bovendien leren studenten vaardigheden, zoals slechtnieuwsgesprekken voeren en injecteren.” Het nieuwe praktijk-leertraject, ook wel werk-plekleren genoemd, moet ook leiden tot meer doelmatige leerwegen. “Studenten moeten sneller, beter toegerust en competent in het beroepenveld komen. Dit kan onder meer worden bereikt door intensivering van het programma”, zegt Mieke, die benadrukt dat een verrijkte opleiding wel verweven dient te zijn met bestaande standaarden van beroepsuitoefening en moet leiden

tot een landelijk erkend diploma.

Outline

Mieke schreef een outline, waarin ze een voorzet doet om te komen tot integraal 'waarde-vol onderwijs' voor (aanstormende) professionals in zorg en welzijn. De outline wil duidelijk maken aan welke (bestaande) eindkwalificaties studenten moeten voldoen en hoe je die vertaalt in studieperioden en programma's. Mieke legt uit hoe zo'n programma er globaal uit kan zien: "In de eerste tien weken staat dagonderwijs centraal. Je reikt dan veel kennis aan voor de gehele beroepskolom – niveau 2 tot en met 6 – waarbij je rekening houdt met de verschillende niveaus. Vervolgens kunnen studenten samen werken en leren in 'learning communities'. Domein- en vakkennis verwerven zij bijvoorbeeld via e-learning, vaardigheden kunnen ze oefenen in de praktijk van alledag. Natuurlijk krijgen ze studieloopbaanbegeleiding en doen ze een groot deel van de opleiding in de praktijk, op hun stageplek."

De outline schetst alleen de contouren; de inhoud wordt geleverd door inhoudsdeskundigen en krijgt nader gestalte in de opleidingspraktijk. ActiVite, DSV|Verzorgd Leven, Topaz en mboRijnland nemen daarin nu het voortouw. "Zij zullen hun visie op waarde-volle zorg overbrengen en in de handelwijze van de nieuwe lichting studenten verankeren", aldus Mieke.

Meer informatie over waarde-vol onderwijs is te lezen in [dit artikel](#), dat eerder verscheen in *Zorg & Zeggenschap*.

Foto's: Maarten Hartman (VOF Hartman en Jacq Fotografen); Mieke Hollander (Zorg4Effect).

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Samenwerken vanuit een gedeelde visie](#), [Vernieuwing onderwijs](#), [Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs®](#)

Trefwoorden: [ActiVite](#), [DSV Verzorgd Leven](#), [mboRijnland](#), [Onderwijs](#), [Topaz](#), [Waarde-vol onderwijs Leiden](#)